

Megjelenik minden csütörtökön. — Előfizetési ár: egész évre 4 frt, fél évre 2 frt, negyedévre 1 frt. — Hirdetések ára: 4 hasábos petit sor 8 kr. Az előfizetési pénzeket a Szent-István-Társulat igazgatóságához, a kéziratokat a lap szerkesztőségéhez (IV. Lövész-utca 13. sz.) kérjük küldeni!

Budapest, 1882.

44. szám.

November 2.

A jogtisztélet.

II.

(M-y). A magyar hazában a katolika anyaszent-egyház, ősi erényeink egyetlen dajkája, nemzeti fennállásunk egyetlen őre, jövőnk egyetlen biztos záloga, azon drága hagyományból, mely a magyar nemzetnek áldott emlékü első szent királya örökségéből jutott, — ősi jogokkal bir. E jogok eredete egykoru a magyar királyság, a magyar monarchia eredetével. Csak a katolika vallás eredményezte azt, hogy míg a világ legmiveltebb nemzeteinél a jogfogalmak összezavarása forradalmat, a forradalom önzési formákban lüktető kormányt, egyenetlenséget, ugynevezett köztársaságot hozott létre, — a magyar megőrizte ősjogi fogalmait s dynasztikus maradt. Már Montesquieu kimondotta, hogy a katolika vallás a monarchiai, a protestáns felekezet a köztársasági formára van hivatva. Erre utalnak tanai, szabályai, jelleme, természete. A katholicismus lényegében a legtisztább ősjog fogalmi vannak, az egész emberiség történelmével igazolt, megpecsételt tanok; a protestantismus újabb, időszakos hajtás, melynek létjoga csak az, hogy épen szerencsés korban született, mely tradíciókkal, fensőbb küldetéssel nem bírván, a körülmények ügyes felhasználásából merített jogokat. S épen azért, mert e jogok sem isteni alappal, sem társadalmi rendeltetéssel nem bírnak, hanem pusztán egy nevezhetlen ellenállási szenvedély folyamánai gyanánt tekintendők, azon szívós összetartás és a gyűlöletben való következetesség mellett, mely a régi protestánsok tulajdona volt, s részben a jelenkoriaknak is tulajdona, ösztönzi őket arra, hogy míg saját jogaik fölött féltékenyen őrökdenek, a katholicismus jogait csorbítani, gyengíteni a legkisebb bűnnek tartják. Ez tény. Felhívunk minden

őszinte protestánst, vajjon bir-e azon lelki erővel, tagadni, hogy az autonomiájában büszkélkedő protestantismus hazánkban, hol épen más országokhoz képest a legtöbb kimélet, gyöngédség, s felebaráti szeretetben részesült, a katolika egyház ellen más szerepet vitt volna, mint a követelő, támadó szerepét, s hogy a katolika egyház, melynek a nemzet eredetével egybeforró ősjogai vannak, más térre engedte volna magát ragadtatni, mint hogy védte jogait. Miért van az, hogy ki valamit, mint magáét tiszteli, fentartja, megőrizni kívánja, követeli, ugyanazt másik embertársában megtámadja, üldözi? Ha már Luther és Calvin követőinek jogaik vannak, olyanok, melyeket, a nemzet elaléltóságában, a mohácsi vész után, annak sírjából szedegettek ki, s akkor szerettek, midőn az ország főpapjai s összes katolikus nemessége ott hevert a vérmezőn, s a hullaférgek szomorú szerepét vették föl a magyar nemzet legszomorubb napjaiban, legalább a hazafias felebaráti szeretet érzelmének azon fokával kellene birniok, — hogy mint — őszintén és önzetlen szeretettel szólnunk, — mint öcses tisztelje bátyja — jogait.

Nagyon hálátlan dolog volna az itt mondottakat tényekkel illusztrálni. Ezt két okból nem tehetjük. E lapok hasábjainak teriméje, és azon jobb felfogás nem engedi, mely nem szeret sebeivel dicsekedni. Jogaink sérelmei ellen nem egyszer halkán, hangosan, fen és lent szólt a panasz. De mi Krisztusnak, isteni mesterünknek tanát szigoruan óhajtjuk követni. Ő mondotta, hogy »még más hivei is vannak, kik nem az ő aklába valók — de ezeknek is az ő aklába kell vezetettetniök.« A katolika egyház, kiváltképen hazánkban, mindig az engedő, elnéző testvér szerepét vitte s még midőn az emberi fondorkodás, ravaszság a szenvedélyeket a legmagasbra ingerelte, még akkor sem feledkezék meg

arról, hogy gondolkozásában, tényében nagyinak és nemesnek kell lennie. Erről tanuskodnak mindazon jogok, melyekkel a magyar protestánsok bírnak hazánkban. S hozzátehetjük, hogy ezért kellene tisztelettel viseltetniök a protestánsoknak a katolikusok jogai iránt. A ki más jogát nem tiszteli, nem kívánhatja saját jogainak tiszteletben tartását; az kétélű fegyverrel harczol, s midőn igaztalan hevében mást sebezni indul, önmagát sebz meg.

Temetőben.

Eltevém magamtól, eltevém a lantot:
Hogy ne adjon többé, gyöngé húrja hangot!
Ah de csak hiába . . .
Zengni kész a részvét, oda luzzza lantom!
Hol tiporva járkál porló síri lantou
Az enyészet lába.

Ki fekszik e sírban: gazdag-e? szegény-e?
Bárki! látni hogy rég feledésbe méne . . .
Nines rokon s barátja!
Hantolatlan sírját sűrű gaz veré föl
S elfeledett nevét mohos sírkövérről
Szél, eső lehántja!

Vagy hol ő most nyugszik, ott van már rokonja
S nincs ki számó könnyét reá lezokogja
S kis virágot hányna . . .
Nines . . .! de jó a szellő s cipruslombok esnek
A kopár halomra, — jó s dalol az estnek
Árva esalogánya.

Ah, ha egykor elhunyt esillagom az égen
S rokonok, barátok elfeledik régen
Ki e sírba hágott:
Jő egy árva gyermek, árva sírom' szánja,
Zeng i m át fölötté részvét esalogánya
S hint nehány virágot.

. . . . S. I.

A mór orvos pergamenje.

— Beszély. —

I.

Egy utazó Spanyolország vendéglőiről azt ír, hogy azok »nemei a menhelyeknek, hol bizonyos, falusi birtokosoknak nevezett urak ellátnak bennünket füsttel és féreggel.« Egy másik hozzátev, hogy a vidéki vendéglőkben nem a vendéglős ad a vendégnek enni, hanem megfordítva. Egy jelenkori író pedig megjegyzi, hogy a kik az iberiai félszigetnek főként keleti tartományaiban utaznak, vigyenek magukkal ágyat, ha piszkos, zsíros gyapju-matráczon nem akarnak feküdni.

Lehet, hogy ezek nagyítások. Annyi bizonyos, hogy Spanyolország vendéglői ma valamivel jobbak, mint két száz év előtt voltak. Azon időben a karavánok állomásai valának, legnagyobbbrészt öszvérhajtók fordultak meg bennök, kiknek az istállón és ivószobán kívül másra nem volt szükségök. Az »urak« a padlá-

son, deszkákkal egymástól elkülönített kamrákban aludtak, melyekhez nagy lajtorján lehetett jutni.

Ezen padláskamrák egyikébe szállásolták el Don Jose de Fuez d'Alcantara lovagot, a ki a salamancai főiskolán tudori diplomát nyert. Mint asturiai hidalgó, azaz nemes volt; egyébként nem volt semmije széles e világon, mint rajta levő kabátja, vagy husz réalja s erős önérzete.

Noha a harmincz éven még nem igen volt túl, már sok mindendenfélét megpróbált a világon, a nélkül, hogy vagyonhoz jutott volna, a melyre neki, mint mondá, okvetetlenül szüksége van. Most Leonba szándékozott visszatérni, azon reményben, hogy alkalkalmazást kap don Alonzo Mendos grófnál, kinek nagykiterjedésű birtokai voltak Toro és Zamora közt.

Szerencsétlenségére a vendéglőstől, kinél megszállott, ugy értesült, hogy a gróf meghalt. Még egészen ezen kelletlen hír benyomása alatt állott, midőn történetünk kezdetét veszi.

— Don Alonzo meghalt! ismétlé a bámulattal vegyes szomorúság hangján.

— És eltemették, tev hozzá a vendéglős, nagy pompával temették, mint oly hatalmas főurhoz illet.

— De hát a kastélyt most örökösei lakják?

— Az elhunyt gróf örököse unokaöcse; ez pedig Perez Cavallost, a jegyzőt megbizta, hogy az uradalmat adja el. Ha jól vagyok értesülve, az új birtokos már holnap elfoglalja az uradalmat.

Jose ugy gondolkodott, hogy a dolog természete szerint az új tulajdonosnak nagy jószágán új tisztekre lesz szüksége, neki pedig van annyi képessége, hogy egy jó fizetéssel járó állást be tudjon tölteni. Mélyen elgondolkozott, aztán kijelenté, hogy valamely vendéglőben szándékozik maradni, míg az új földesur birtokait átveszi.

Ezen elhatározását a vendéglős sietett helybenhagyni, hozzáadván, hogy kényelmesebb lakásra, finomabb konyhára mint önála, sehol sem fog akadni. S hogy szavának nyomatékot adjon, részletesen figyelmezteté őt az általa lakott szoba előnyeire.

Az bizonyos, hogy a szoba jó szellős volt, a mit maga azon körülmény bizonyít, hogy az egyetlen ablak négy üvegtáblája közül három be volt törve. Ennél fogva a kilátás is sokkal szabadabb volt. A mi a butorzatot illeti, az egy festetlen faágyból, szalma-matráczból, egy rozzant székből s asztalból állott, a deszkafalba ütött szegek pótolták a ruhaszekrényt.

A kamra szögleteiben elszórva heverték a csészék, tálak, üvegek és a mi Don Josét leginkább meglepé, könyvek és kéziratok. Mint a vendéglős állítá, ezen ezók-mókot így nevezé a könyveket és kéziratokat, egy öreg orvos hagyá nála, ki hónapokon át lakta ezen szobát, és idejét olvasással, irással, mindenféle füvek főzésével tölté. Gyvanu levén, hogy a doctor mór eredetű, a király pedig épen akkor rendelvén el, hogy a mórok származékait az országból ki kell tüzni, az öreg orvos hirtelen elmenekült, s könyvestől, kéziratostól minden podgyását itt hagyá.

Don Jose magára maradva, elgondolkozott a sok viszontagságon, melyek eddig utjait keresztezték.

— Eredmény nélkül, szóla, fogtam eddig bármihez is; a sors állandóan kijátszotta reményeimet s rabjává

tett a körülményeknek. Ah, mily boldog az, ki azt teheti, a mit akar, ura sorsának, parancsolhat az eseményeknek.

Ilyetén elmékedések közt kedélyállapota mind nyomasztóbb lett. Hogy elűzze sötét gondolatait, elővév egyikét a mór doctor által visszahagyott könyveknek. Latin nyelven a természet rendszerének tárgyalását foglalta magában. Jose átnézett néhány lapot, aztán más kötetet vett elő; ez már inkább érdekelt, mert a titkos tudományokról szólt. Egy harmadik kötet tárgyát a bölesészet köve képezte.

E könyvek tartalmáról eléggé lehetett a mór doctor működésének irányára következtetni. Bűvész vagy legalább is alchimista volt. Az ő idejében az ilyenek épen nem voltak ritkák, főleg Spanyolországban olyanok, kik elméjüket abban fárasztották, hogy miként lehet a láthatatlan erőket hatalmuk alá hajtani.

A könyvek ily irányban felköltvén Jose kíváncsiságát, a kéziratokban kezdett lapozgatni. Kezdetben csak általános utasításokra akadt, hogy miként lehet különféle érczek vegyítékéből aranyat előállítani, végre külön szekrénykében gondosan összegöngyölt pergamenre akadt, melynek mindjárt első sorai nagy mértékben felkölték kíváncsiságát. Bűvészeti ujjmutatások voltak bizonyos esodák művelésére, például, hogyan teheti magát valaki láthatatlanná, hogyan változtathatja magát oly alakká, a minőt ohajt, hogy juthat pillanat alatt a legnagyobb távolságra. Következett aztán egy új fejezet, mely ezen érdekes ezimel birt:

»Módszer, miként tehetjük akaratumkat föltétlen törvénynyé, s miként eszközölhetjük, hogy akaratumk az ohajtás pillanatában teljesedjék.«

A fiatal tudor egészen elragadtatva ugrott föl székéről.

— Az igaz keresztre, kiálta föl, ha ez a kézirat igazat mond, nincs okom többet kívánni. Akaratomat, ohajtásomat föltétlen törvénynyé tenni, nem tetőpontja-e az emberi boldogságnak? De lássuk, vajjon elérhetem-e e legfőbb boldogságot lellem veszélyeztetése nélkül?

Nagy figyelemmel olvasta a kéziratban közlött ujjmutatásokat, s azt találta, hogy azok a hittel nem ellenkeznek. Ő legalább úgy hitte. Az egész abból állott, hogy lefekvés előtt bizonyos formulát kellett elmondani s azon főzetből inni, melyet a pergamen mellett a szekrényben talált.

Jose felbontá az üveget, mely azt a »esodatevő« italt foglalta magában. Pillanatig habozott, nem mintha a formula vagy ital hathatóságában kételkedett volna — e hit az ő idejében meglehetősen el volt terjedve —; de azt ohajtotta, hogy a kézirat által magát félre ne vezetesse. Azért feszült figyelemmel azt újra és újra átolvasta. Egy utóíratra akadt, melyet addig nem vett észre, mely így szólt: »A mindenható Isten esztelen kívánságaink elé bölesen korlátot állított gyenge tehetőségünkben.«

— Szép, nagyon szép, mormogá Jose; az öreg doctor, mint hivatalársai közül a legtöbben, minden dolgot az általános alkalmazás erkölcsi maximáival szeretett fölezicizomálni; de e pillanatban az ő erkölcsi megjegyzéseire nincsen szükségem. Követem rendelését s bevárom a sikert.

Ezt mondván, ivott a főzetből s fönhangon olvasá a formulát. Alig végezte ezt be, szemei lezárultak s mély álomba merült.

II.

Don Jose nem tudva, meddig tartott álma, midőn neki úgy tetszék, hogy a nap sugarai behatoltak ablakán. Megdörzsölvén szemeit, még egy ideig a teljes fölébredést megelőzni szokott mámorban maradt. Midőn látta a pergament és az üres üveget, emlékében megújultak az előtte való est eseményei. De mivel azóta semmi változás nem állott be, végre is azt hitte, hogy a mór orvos rendelésének nem lett semmi eredménye.

— Hát az egész, sohajta, nem volt egyéb csalódásnál. Fölébredék e hitvány padlásszobámban, erszényem most is üres. Pedig a jó Isten tudja, hogy reggelre teli erszényt reméltem.

Tekintete a deszkafal felé fordult, melyen kopott kabátja és üres táskája függött. De oh esoda, a táska egészen meg volt tömve új aranyokkal.

Hirtelen felugrott, újra megdörzsölvén szemeit, megragadta táskáját, és tartalmát kiüríté az ágyra. Valódi aranyok voltak biz azok, sokkal több, mint a mennyit valaha életében látott. Ezután csakugyan minden ohajtása teljesülni fog!

Még mindig maradtak fön némi kételyei. Azért újabb kísérleteket tett. Ohajtotta, hogy szegényes kamrája pompás teremmé változzék át, a kopott kabátot drága bársony ruha váltsa föl. Alig gondolta ezt, az ohaj már teljesült. Azután királyi reggelit kívánt, melynél vörös egyenruhába öltözött négerek szolgáljanak. Azon pillanatban a terített asztalon gazdag reggeli állott, vörös ruhába öltözött négerek szolgáltak. Egy ideig még folytató a kísérleteket. Végre teljesen meggyőződván, hogy csakugyan minden ohaja teljesedik, egészen elragadtatva hagyá el a vendéglőt.

Nem lehetett kétségbevonni, hogy a pergamen néhány óra alatt öt emberileg szólva, a leggazdagabb, leghatalmasabb halandóvá tette. Mindent megtehetett, a mit csak kívánt! Mily roppant hatalom e néhány szóban! S a mint e szavakat újra és újra ismétlé, önbecsülése folyton fokozódott. Mik hozzá képest a világ leghatalmasabb esászárai és királyai? Ezeket bizonyos törvények kéréllhetlenül korlátozzák, míg az ő akarata korlátlanul uralkodik! Mily szerencse, hogy a mór orvos pergamenje nem jutott valamely tudatlan embernek, fősvénynek, a szenvedélyek rabjának kezébe, hanem valódi hidalgo hatalmába, ki fékezi ohajtásait, uralkodik szenvedélyein, s a salamancai egyetemnek bekebelezett tudora! Az emberiségnek nem kell tartania, hogy a hatalmas Jose visszaél hatalmával! Ő sokkal józanabb, mintsem a nagy hatalmat mások kárára és romlására használja. A Gondviselés, midőn őt e hatalommal felruházta, arra méltónak tartá, s szilárdan el volt határozva e bizalomra minden körülmények közt méltónak mutatkozni.

El is volt határozva, miszerint minél előbb bizonyítékát adja, hogy ambícióját mérsékelni tudja. Az ő helyzetében más király ohajtott volna lenni nagyszerű palotával, udvari néppel, hadsereggel, Don Josénak nem ment annyira ambíciója. Megelégedett azzal, hogy Don

Alonzo Mendos gróf birtokait megkaphassa, s ott néhány millió birtokában mint gróf egy spanyol grand kiváltságaival élhet.

Ekként állapítván meg czéljait, haladék nélkül Argelles városba sietett, a hol Mendos gróf birtokaira az árlejtés meg vala tartandó.

Útja Toro felé vezetett, az országuton számos paraszttal, öszvérhajtókkal, kereskedőkkel találkozott. Ezeket is ohajtá esodatévó erejét megkísérteni.

A fiatal leánynak, ki őt nyájas mosolylyal üdvözlé, kívánta, hogy jegyesével találkozzék; a fáradt öregnek, hogy a legközelebbi kocsira fölvegyék; a koldusnak, hogy zsebében a krajezárok aranynyá változzanak. S minden legott teljesült. Nem gyózték áldani. Miután segélyt nyújtott, most igazságot kívánt szolgáltatni. A hánykolódó katonára szélrohamot bocsátott, mely felpiperézett kalapját a folyóba veté; az állatait irtalmatlanul ütő öszvérhajtót azzal bünteté, hogy öszvérei a szélrózsa minden irányában szétfutottok, a hintajából a gyalogjárókat büszkén lenéző urat azzal, hogy a kerekek összetörtek. Mind ebben Don Jose az igazság mértéke szerint jutalmat vagy büntetést kívánt osztogatni.

Végre feltűnt Mendos gróf kastélya pompás fák között. Jose befordult a fasorba, mely egyenesen a kastélyhoz vezetett. (Vége következik.)

A I . . . i temetőben.

— Gondolatok. —

Szólt dalom már szeretetről,
Szólt a boldogságról,
S mi volt mindez? . . . Sárga levél
Mely lehull az ágról.
A szeretet, a boldogság falevél zörgése,
Hadd tegyem le kicsi lantom a Kereszt tövébe!

Eldaloltam, el a szívnek
Földi üdvösségét,
S mi volt mindez? . . . Hervadó lomb,
Mít a vihar tép szét.
Földi mámor, földi ének sárga lomb zörgése,
Hadd tegyem le kicsi lantom a Kereszt tövébe!

Voltam ott, hol serlegekből
Születik az ihlet
S megdaloltam, de az a dal
Nem lantomra illett.
Czimboraság, pohárcsörgés . . . falevél zörgése,
Hadd tegyem le kicsi lantom a Kereszt tövébe!

Eldaloltam a világuak,
Hogy mi a szabadság,
Szenvedély ez, nem szabadság:
Igaz néven rabság.
Szabadoosság e szabadság . . . őszi szél zörgése,
Hadd tegyem le kicsi lantom a Kereszt tövébe!

Elég — elég! — — ne tovább már,
Feledjük a régít,
Hervadó őszt, fagyos telet:
Tavasremény ékit.
Mindez elmúlt, mint az őszi hideg szél zörgése,
Hadd tegyem most kicsi lantom a Kereszt tövébe!

Őszre tél jő — télre tavasz,
A tavaszra szép nyár.
A te képed ez oh multam,
Melyen most elmém jár.
Hír, dicsőség, élvhajhászat . . . őszi szél zörgése,
Hadd tegyem le kicsi lantom a Kereszt tövébe!

Volt tavaszom, megjött a nyár.
Meg az ős, a tél is,
S ifju lelkem falevél volt,
A melyet a szél visz.
Ifju álmok, élvek zaja: őszi szél zörgése,
Hadd tegyem most kicsi lantom a Kereszt tövébe!

És e télre meghozá a
Hit drága tavaszát,
Meghozá az örök tavasz
Égi remény-magvát.
S ez az új lét igaz ihlet, a hit ihletése!
Mert letettem kicsi lantom a Kereszt tövébe!

Itten ülök a t-metön,
Köröttem enyészet,
Mintha mondná: mulandóság
E világ, ez élet.
Mintha minden sir, minden hant csak erről beszélne:
»Tedd le, tedd le kicsi lantod a Kereszt tövébe!

(Léva)

Kalocsay Alán.

Legjobb otthon.

— Humorisztikus rajz. —

(Vége.)

Az eső csak úgy zuhogott s hozzá nagy szél dühöngött. A vasuti kocsiban, melybe bennünket is betuszkoltak, minden hely el volt foglalva. Nyomasztó hőség uralkodott benn, mert az ablakokat nem lehetett kinyitni; mintha éles tűkkel szurkálták volna az embert, oly huzam volt, mihelyt az egyik ablakot egy kissé kinyitották. Irigyeltem esernyőnket börtökjében, bebukoltam, a mint tudtam esőköpenyembe, s elmélyedtem azok emlékezetébe, miket kirándulásunk alatt élveztünk. A hazatérés élvezetére nem is akartam gondolni, hadd lépjen meg annál örvedetesebben: a jövőnek tehát kényelmesen hátat fordítottam, a kellemetlen jelenre hideg vérrel nem is hederítettem s a multat vizsgáltam.

Ez a vizsgálat, meg kell vallanom nem volt vigasztaló — talán mert lábaim hidegek, kezeim merevek voltak s ennél fogva az élvezet iránt nem voltam fogékony. Bámultam, hogy mily kevés kellemest nyújtott a mult: az idő zord keze gazdálkodott benne s nagy részét elpusztította. Egész alakban már keveset láttam, sőt alig valamit nagyon érdekes romok és töredékek nevezetes összetételéből. A távolból nem láttam többé az uton az apró virágokat sem, melyek szemeimet annyira megörvendeztették, midőn mellettök elhaladtam, s illatokat nem érezte többé náthás orrom. Igaz ugyan, hogy az éles szögleteket az idő valamennyire lesimította — s az emlékezet fénysugarai, mint a lehanyatló nap, a mult távoli háttérében bearanyoztak még néhány

kiemelkedő pontot. Még az e feletti elmélkedésekkel, s az élvezet és boszankodás mérlegelésével voltam elfoglalva, melyeket utazásunk alatt tapasztaltunk, midőn szerencsétlenségre szendergésbe s a szendergésből oly mély álomba merültem, hogy csak a jelenné lett jövőben ébredtem föl — azaz hogy csak félig ébredtem föl; mert a jobb lábam elszibbadt s fejem még oly zavart volt, hogy az esernyőt bőrtokjából nem tudtam kiszabadítani s nélküle gázoltam a pályaudvar pocsolyáiban s barangoltam a szakadó esőben, hogy egy bérkocsit keressek. Kalapom s cipőim egészen átáztak, mielőtt nőm és én a kocsi s a bőröndünk a kocsi mellett helyet foglalhattunk. Csak félálmosan dadogtam: »Hál' Istennek, hogy végre ismét itthon vagyunk!«, azután újra elaludtam, mignem a kocsi házu kapuja előtt megállt — oly zökkenéssel, hogy a kocsiból majdnem kiestem s újra egészen fölébredtem.

E helyett azonban a ház mély álomba látszott merülve lenni. A kapu, valamint a legtöbb ablak, szelölölyuk csukva volt; csak itt-ott volt egy-egy ablak félálmosan kissé nyitva, hogy bebocsássa a levegőt, s a zápor szüntelenül zuhogott az épület kőfalára, a bejárati lépcsők pedig oly sikamlósok lettek, mintha nem is kőből, de szappanból lettek volna.

Bosszusan csengettem már másodszor.

— Az Isten szerelmére, Józsi, mit csinálsz? kiáltá nőm feddőleg a bérkocsiból.

— Nem tudom megfogni, mondtam, hogy András, a ki pedig tudja, hogy . . .

— András, nem tud semmit róla, hogy hazajöttünk, igazított helyre nőm; jobbnak láttam meglepni eselédinket, s az ókból nem irtam nekik semmit.

A kapu kinyílt . . .

— Ki van itt? kérdezte meglepetve egy öreg lény (valószínűleg egy nőszemély) seprűvel kezében s fegyürt ruhaujjakkal, ki a félig kinyitott kapuajtón át nem látszék hajlandónak arra, hogy bennünket bebocsásson.

— Ah Józsi, jegyzé meg feleségem, hiszen ez az öreg Zsófi, a napszámosné. Hol van András?

— Kiment a városba, felelé Zsófi.

— És hol van Kati?

— Kati nincs még itthon.

— És a konyhaszolgáló?

— Az Katival ment el.

— És kié ez a kalap itt? kérdém, egy a folyosó padján heverő kalapra mutatva.

— Az a Kati unokabátyjának a kalapja, a ki velök ment ki és egy sapkát tett a fejére, mert esett az eső.

Kerti sapkám nem függött a falon; mindent tudtam.

— Örülök, hogy itthon vagyunk! kiálta fel nőm.

Én nem szoltam egy szót sem, hanem kifizetve a bérkocsist, türelmesen követtem őt a szobába.

Itt olyan sötét volt, mint a pinczében; a levegő dohos, hideg és nedves.

— Menjünk az első szobákba, mondtá nőm.

Ott az ablakok nyitva voltak, a szél az esőt becsapta, a függönyök még nem voltak felrakva, a képek a fal felé voltak fordítva, a székek pedig diadaljelvény-

szerti csoportokban felhalmozva; szóval, az első pillanatra láttuk, hogy ott nem maradhatunk.

— Menjünk a te szobádba, indítványozá feleségem; ott bizonyosan minden rendben lesz.

Szobámban a por ujnyi vastagságban pihent a butorokon, s a szivar-hamutartóban a hamu a szivarvég mellett még most is úgy hevert, a mint eltávozásomkor hagytam. Továbbá néhány szép cserépvirág szomoruan elszáradt váza mereszté panaszlólag reánk sárga szárait. Néma bosszankodással mutattam rájuk, beszélni nem tudtam.

— Soha sem akartad, hogy szobádban csináljanak valamit, mondtá feleségem.

Az emeleti szobákba mentünk: mindenütt ugyanaz a rendetlenség. A hálószobákban az ágynemű felhalmozva állott, mintha vásárra lett volna kiállítva; a függönyök föl voltak göngyölve — siralmas tekintete volt az egész szobának. Legalább nekem így látszott, a nőm azonban másképen gondolkodott.

— Mintaszerű! kiálta föl. Mindent épen úgy talállok, a mint megparancsoltam.

— És senki sincs itt, semmi sincs rendben, a mi fogadtatásunkra! bátorkodtam ellenvetni.

— Nem várhatnak bennünket mindig, mondtá nőm; megengedtem volt a cselédeknek, hogy kimehettek, csak . . .

— És hogyan kapunk valamit enni?

— Ha lesz egy kis türelmed, az is meglesz. Segíts nekem előbb a bőröndöt kinyitni, hogy vehessem ki a szekrénykulcsokat.

A bőrönd hangos hahotával fölpattant s erős kölnivíz-illat áramlott ki belőle.

— Azt hittem, hogy te a kölni vizes üvegecskét nem nyitottad ki? jegyzém meg.

— Persze hogy nem, felelé feleségem; de ma reggel, elutazásunk előtt, egy egész kis ládácska kölni vizet dugtam el a bőrönd alján, hogy vámot ne kelljen érte fizetnem; ennek van olyan erős szaga. A legfinomabb fajtából való. Nem akartam neked szólni elutazásunk előtt, mert mindig ellenzed a csempészést . . .

— Ugy nem maradt egyetlen ép üvegecske sem! kiáltottam föl, önkénytelenül eszembe jutván a végzetes ropogás, midőn a bőröndön táncoltam volt.

Igazam volt: mind össze volt törve! A bőrönd s minden benne levő tárgy át volt ázva; fenekének egy hasadékán az illatos folyadéknak egy része átszivargott a himzett zsebkendőre — a hórihorgas szobaleány igazolva volt.

Nem árurom el, hogyan szidta feleségem egyetlen kezemet; sokkal több joggal panaszkodott volna lábaim felett, ha tudja, hogyan ugráltam a bőrönd tetején. — Lementem a földszintre, hogy bevárjam, mig valami ennivaló elkészül; ki nem mehettem a városba, mert egy barátomnak irtam volt, hogy az esti vonattal hazajövök s várni fogok rája, hogy fontos ügyekben értekezem vele. Azt sem árurom el, hogyan reszkettem a hidegben egy óráig, mig feleségem lejött, s midőn kértem, hogy fűtessen be a kályhába, hogyan didereg össze, azt felelvé, hogy a kályhák szét vannak tisztítás végett szedve s november előtt nem is lesznek felállítva.

Mindezt angyali türelemmel s a jó férj alázatosságával elviseltem; de ha újra utazni fogok, nem fogok soha többé a hazajövetelnek előre örülni, s nem csinállok magamnak esalódásokat, melyek szétszedhetők, mint a kályhák; nem fogok — azaz — hogy nem tudom még, mit fogok jövőben tenni; egyelőre még egy óráig kell várnom az ételre, mond feleségem, hozzá téve:

— Ah! Józsikám! mily élvezet, ha az ember újra otthon lehet!

(Smits után.)

T Á R C Z A.

Halottak napján.

Ha a halottak beszélni tudnának! Akkor?

Egy új világbölcészeti rendszer jönne létre. Ha a sirhant alól felbangzanék a komoly tanulság, ha a lejátszott élet keservei szavakat találnának, hogy az élőket intsek, oktassák, nem kellene többé prédikálni, könyvet írni. Az utolsó koldus, ki egy árok mentében alusza örök álmait, oly hatalmas, oly böles volna, mint a világhódító fejedelem fényes mauzoleumában. Ki tudja mi minden történnék e világon, ha a sir feltárná titkait? Hogyan dölne halomra minden hiú emberi feltevés, hogyan semmisülne meg a történelem, s mit évszázadok bámulata, hódolata teremtett, hogyan hullana porba. A sírok beszélő bölcészete többet, jobbat, igazabbat tudna tanítani, mint minden diploma. Ezt érezte az evangéliumi dúsgazdag is, midőn poklában arra kérte Istent, hogy a holtak közül támaszson föl egyet s küldje el rokonaihoz, barátaihoz, nehogy azok is úgy járjanak, mint ő, — mert úgy mond, — a halottaknak inkább hinnének, mint a prófétáknak. De az élet és halál között ür van, melyet átlábolni nem lehet. A sírok hallgató bölcsek. Bölcsekre pedig nem szokás hallgatni még akkor sem, ha beszélnek.

A temető olyan mint egy könyvtár. Nagy és kis szellemek csöndes birodalma, melyben lángelme és eszelősség, dicsőség és szegény, jó és rossz, magasztos és rút, fenkölt és mindennapi egymás mellett fekszenek. »Világ és vakság egy hitvány lapon« — mint Vörösmarty mondja. Kegyelet és hiúság egymást ölelve hirdetik, hogy az ember még holta után is meg tudja magát különböztetni. Kaczerkodás az enyészettel, udvariasság a rothadás iránt. Undok férgek gazdagon terített asztala, kincs és virágzönyeg a pusztulás fölött. Aranyozott betűkkel hirdett hazugság, köbe vésett panasz, művészileg kifejezett fájdalom, nyomorú üzlet, ez mind együvé keverve — a temető.

Mily megható, mily fönséges a szóvalan karthausi szerzetes, a mint jeltelen sirját önmaga előre megássa. Ágyat vet magának, melyben aludni fog; s úgy él, hogy ágya jó, álma édes legyen. Megszokni a halál gondolatát rideg stoikus bölcelem, mely a halált »Mors homini summum bonum, Diis denegatum« — a halál az istenektől megtagadott legjobb jó«, — de nem óhajtva nem félni a halált, ez a keresztény tan. Az ember meztelen jó a világra s úgy megyen el. Semmit sem visz magával. A fény, pompa, hiúság, nagyravágás, merész álmak mind elmaradnak, csak kettőre vár valami; a testre a férgek, a lélekre az ítélet. Az első közös mindnyájunkkal, a második, — az különböző. Midőn Soeratesnek hírül hozták, hogy az atheneiek halálra ítélték, nyugodtan mondá: »engem ők, őket pedig a természet ítélte halálra.« De a természet halálos ítéletén túl van még egy borzasztó ítélet, midőn az örök, igazságos Bíró örök halálra ítéli a lelket. Mily iszonyu lehet elgondolni, ha a halál aratását látjuk egy temetőben, ha látjuk a ragyogó siremlékeket, a hízogó

feliratokat, a hiúság nyomorult dobolását az enyészet helyén, — vajjon azok, kik ott alant fekszenek, valóban azok-e, a kiknek már nem fáj semmi? A természet ítéletén túl minő ítéletet hallottak. Attól, kinek szent keze áld és sujt egyaránt? Ha a holtak beszélni tudnának s elmondhatnák a tulvilági ítélet szövegét! — mint dölne nek romba a büszke, fényes sirboltok, mint halaványulnának el az arany betűk, mint nyögne föl a sírból a kárhozat megrázó panasza! Sok titkot rejt a csillagsugáros ég, de többet a pusztá föld. Milliárd elpusztult kis világot rejt magában a föld méhe, az emberek tapodnak, tánczolnak rajta, örülnek az életnek, üzik, hajtják egymást, míg erény és bűn, dicsőség és szegény, fény és nyomor együvé keverve szépen lefekszenek aludni. Az élők ítélete csak az életről szól a föld felett s hallgat az életről a föld alatt.

Az ember a földi élet erős vágyával és a tulvilági élet gyöngye sejtelmével jó a világra. Csak az iskolaévek eltelte után erősödik meg a tudat, hogy a siron túl is kell egy életnek lenni. A világra jött ember ép oly örök lényűnyé lesz, mint Isten maga, s ezen gondolat az enyészet helyét ideiglenes szállásnak tünteti föl, honnét az örök élet, vagy az örök halál országába kell eljutni. A feltámadás gondolata a vigasztalás netovábbja. A henczegő emberi elme sötét eszmék szolgálatába szegődve kész volna e vigasztaló gondolatot kiszakítani az emberek szívéből. Az ördög kajánsága semmiben sem kulminál annyira, mint hogy el akarja ölni az emberek szívében a tulvilágban való hitet, a esalhatatlan isteni igazságszolgáltatásnak reményét. Nagy Frigyesnél egyszer bevádoltak egy lutheránus papot, hogy nem hiszi a test feltámadását. A bölcész királynak vagy helyeselni kellett e racionalistiko-materialis felfogást, vagy kérdőre vonni a hitetlen lelkipászort. Egyiket sem akarta tenni, hanem azt mondá: »Ha a tiszteletes ur az utolsó napon nem akar feltámadni, hát maradjon fekve.« Bizonyára feke is marad, a felvilágosodás többi csodagyerekeivel együtt, míg:

Tuba mirum, spargens sonum,
Per sepulchra regionum
Coget omnes ante tronum.

A hallgató enyészet világa újra meg fog elevenedni, — s az emberi elme határát meghaladó nagyszerű pillanat lesz az, mikor a holtak ismét beszélni fognak.

De addig, a századok teljéig mi, élők hallgassuk ama komoly intelmeket, melyek a néma sírból szólnak hozzánk. Keresünk és találjunk tanulságot a holtak esetében. Ha az emberek meghallgatnák és követnék azt, mire a temető bölcészete tanít, megmentenék az emberiség azon részét a haláltól, mely még az életre várakozik.

A halottak szomorú napján illik, hogy szereteteinkről kegyelettel megemlékezzünk, de nagyon tanácsos, hogy kiváltképpen önmagunkról emlékezzünk meg. Meditatio mortis est optima philosophia!

Maslaghy Ferencz.

RÖVID HIREK.

* **Legfelsőbb adományok.** A király ő Felsege a rekitai gör. kath. hitközségnek 100 frt, Dubi telepítványes községnek 150 frt iskolaépítkezési segélyt adományozott magánpénztárából.

* **Kitüntetés.** Ó császári és apostoli királyi Felsege dr. Dulánszky Nándor pécsi és dr. Schuster Konstantin kassai püspököknek s belső titkos tanácsosoknak, közhasznú működésök elismerésül, a Ferencz-József-rend nagykeresztjé adományozta.

* **Fr. dr. Nogáll János** püspök ur ő méltóságát, ki mint annak idején jelentettük, »Szeráfhangok« czim alatt páratlan csinnal kiállított díszmunkával járult Magyarország részéről szent Terézia háromszázados évfordulójának spanyolországi ünnepélyéhez, a nemzetközi verseny juryje ezüst éremmel tüntette ki s levelében dicséretekkel halmozta el.

* **Arany János vallásossága.** Egy külföldi, kivel Arany János sok jót tett, írja a »Nemzet«-nek, hogy ő, a költő halála előtt nem sokkal, találkozott vele a lánchídtéren. Kérdezte tőle, hogy van? A felelet ez volt: »Bizony én már a végét járom.« A kérdésttevő ugy megdöbben, hogy nem tudott rá mit felelni. Arany észre vette ezt s mondá: »No, én elmondhatom, hogy a haláltól nem félek.« — »Hogy is félhetne, jegyző meg a külföldi, a ki oly halhatatlan műveket alkotott.« — »Nem azért, barátom, válaszolt a költő, az én életem nem volt kiváló élet; de mert hiszem, hogy az Isten kegyelme nagy.«

* **Arany mise.** Patzkó Ágoston nyugalm. tábori lelkész mult hó 30-ikán töltötte be áldozásának ötvenedik évfordulóját s ez alkalomból 29-ikén vasárnap tartotta arany miséjét a belvárosi plébánia-templomban fényes segédlet mellett. A mise alatt az énekhar négyzólamu darabjai s különösen Bogisich Mihály budavári plébános gyönyörű magánrészlete nagyban hozzájárult az ünnepély emeléséhez, melyen a hívők nagy számban jelentek meg.

* **A római zarándokszövetség** f. évi augusztus 23-ikán Orosházán tartott V. vándorgyűlésének jegyzőkönyve külön lenyomatban megjelent s szétküldetett. A jegyzőkönyv 23 pontból áll s Grócz Béla esztervási lelkész, szövetségi főjegyző szerkesztette. Hitelesítették: Balaton János esperes-plébános, Kilián Gyula uradalmi számtartó és Lehoczy József orosházi plébános. Ezen vándorgyűlés legfontosabb határozata, mint már annak idején jelentettük, hogy a római zarándok-szövetség elnevezést letéve s magán jellegű köréből kibontakozva, a »kath. elvarátok szövetsége« czimet veszi föl s VI. gyűlését a jövő évben az ország fővárosában tartandja.

* **Manilla** legnagyobb részét, mint Hongkongból jelentik, szétrombolta közelébb az ottan dühöngött forgó vihar. * **Miczkievics Ádámnak**, a lengyel jeles költőnek hamvait a krakói Wawel kastély sírboltjába helyezik át.

HASZNOS TUDNIVALÓK.

A madarak hasznossága. A fecske, bagoly- és denevér-félék a levegőnek őrei. Ők a repülő rovarok szerfölött való elszaporodását ellenőrzik. A harkályok és más kuszók a fák kergét, a verebek, pintyek czinegék a lombzatot, — a seregélyek, rigók, varjúk, pacsirták a talaj fölületét, a szalonkafélék a televényréteg belsejét őrzik. Minden faj teljesíti a maga kötelességét a természet gazdaságában, s annyi bizonyos, hogy ha a madarak mind kipusztulnának a földről, az ember azon nem élhetne, a növényzet elenyészne és a rovarok annyira elszaporodnának, hogy támadásaiknak semmi élő lény nem állhatna ellen. Azok lennének a földnek urai. A nagymérvű pusztítások, melyek sok vidéken nevezetesen újabb korban az Egyesült-Államok belsejében a vándorsáska által eszközöltettek, kétségen kívül annak tulajdoníthatók, hogy azon madarak, melyek a »prairie«-ken (mezőségeken) leginkább azokkal éneek, u. m. a prairietyukok, fűrjek, foglyok s effélék fölötté meggyérültek. A nagy és megbecsülhetetlen szolgálát, mely a gazdának és a kertésznek madarak által tétetik, csak szomorú tapasztalások után ismertetik el. Ha a madarakat kiméjjük, megkiméjjük gyümölcsünket; a kevés gyümölcs és

magszem, melyet elsajátítanak, sokszorosan pótoltatik az ártalmas rovarok mennyisége által, melyet kiirtanak. A sokat üldözött varjú például, tényleges észletek szerint, sokkal több jót tesz számtalan rovar és kukac elpusztítása által, mint azon kár, melyet néhány gabonamag fölkaparása által okoz.

(Kal. Néplap.)

IRODALOM.

— **Gyürky Ödön** pazmaneumi hittanhallgatótól megjelent és beküldetett »Rousseau nevelési elvei, bölcsészettudori értekezés.« Vác, 1882. Mayer Sándor nyomása. A bevezetésen kívül hat fejezetben értekezik szerző Rousseau nevelési nézeteinek fejlődéséről, annak főbb elveiről, értékéről és hatásáról. A 156 oldalra terjedő füzet ára 60 kr. Kapható szerzőnél Bécsben (Pazmaneum.)

— **Karikaturák.** Humorisztikus elbeszélések és genrék. Irta Kürthi Jenő. II. kiadás, Eger, 1882. Szolcsányi Gyula. Ára 60 kr. E 187 lapból álló kötetben szerző összesen tíz elbeszélést és genrét nyújt olvasóinak. Élénk nyelvezet és hatásos kerekdedség jellemzi a rövid elbeszéléseket. A szerző (Bakó Jenő rk. lelkész) álnév alá rejtőzött. Ajánljuk e kötetet t. olvasóink figyelmébe: ha a II. ik kiadás, melyet ért, nem volna már elégséges ajánlat.

— Megjelent s beküldetett: »Hasznos és biztos óvszer a világi megromlott tudomány ellen, vagyis **A hit, remény és szeretet**, fejtegetve és megvédve a modern szabadelvű kérdések és tévtanok ellenében.« Bonomelli Jeremiás cremonai püspök után olaszból fordította Palotay László nagyváradi-olaszi lelkész. I. köt. Nagyvárad. Nyom. Hügel Ottó könyvnyomdájában. 1882. 8-rét 1—366 lap. — E jeles műnek nyelvünkre való átültetésével nagy szolgálatot tett egyházirodalmunknak Nagyváradi-olaszi buzgó lelkésze, mert oly munkát nyújt benne, mely jelen napjainkban hivatva van a vallásos érzelmeket ápolni s a családban a vallásosságot fentartani és szilárdítani. Mint oktató s a hitben erősítő kedves olvasmányt nem ajánlhatjuk eléggé e jeles munkát a kath. családok becses figyelmébe. A fordítás igen sikerült. A »Reménységről« szóló II. kötet, mely már sajtó alatt van, a harmadikkal együtt még az év folyama alatt elkészül. Előfizetési ára szintén 2 frt 50 kr, papnövendékeknek 1 frt 80 kr, mely fenebbi áron még az első kötet is megrendelhető.

— A Molnár János komáromi plébános által szerkesztett »Isten igéje szent beszédekben« czimű egyházzónoklati folyóirat VII. évfolyamának 11 füzeté megjelent s hét szent beszédet tartalmaz pünkösdi utáni XXIII—XXVI-ik s urjövét I—III. vasárnapjára.

— A »Jézus szent szívének hírnöke« czimű, Molnár János komáromi plébános által szerkesztett folyóirat novemberi füzeté a következő tartalommal jelent meg: Memento mori. — Jézus szent szívének vállruhája. — Golgotha partján (költemény.) — A mai kor nevelése. — Rendíthetetlen bizalom az Ur szent szívében. — Melléklet: »Jézus szívének diadala korunkban« czimű munkának 13. ize.

MINDENFÉLE.

Egy dús gazdag ember, a ki lemond vagyonáról. »Néhány hónap előtt azon hírt hozták a lapok, írja a »Deutsche Mont. Bl.« hogy az özvegy Galliera hercegnő két nagy olaszországi uradalmának haszonélvezetét a szent Atyának felajánlotta. Galliera hercegnő óriási gazdagságának története talán nem általánosan ismeretes. Az elhunyt hercegnek 300 millió franknyi vagyona

volt és egyetlen fia, ki már ifju korában nem szeretvén az ugynevezett uri szenvedélyeket, a pénz iránt a legnagyobb megvetést tanusította. A fiatal herceg alig husz éves korában Nizza területére vonult vissza. Egy kis faluban az iskolamesteri állásra pályázott s azt meg is kapta. Atyja évenként 3—400,000 frankot küldött neki, a fiatal herceg a pénzt Párisba küldte, hol az, mint névtelen adomány, a szegények közt kiosztott. A főnemes iskolamester szegényesen és becsületesen megélt csekély fizetéséből, kötelmeit buzgón teljesítve. Tevékenységének harmadik éve után a francia közoktatásügyi miniszter az »officier de l'Académie« kitüntető címet adományozta neki. A fiatal herceg ezen kitüntetést egy udvarias levélben visszautasította. Levelében ezt írta: oly eset, hogy egy iskolamester három évi működés utánily nagy kitüntetésben részesüljön, még nem fordult elő, e kitüntetésben tehát ő csak a nevére való tekintet látja és láthatja, s ennél fogva azt nem fogadhatja el, mert erős elhatározása, hogy mindent önmaga érdemljen ki. Néhány év előtt meghalt a különöz atya s a roppant vagyon reá szállott. A fiatal herceg azonnal Párisba sietett, végrendeletet állított ki, melyben anyját általános örökösévé tette, s egy külön okmányban a Gallierák vagyona felett még életében anyjára ruházta a teljes rendelkezési jogot. Miután ezen formaiságnak eleget tett, ismét visszavonult falujába s tanította a gyermekeket az Abéczésre. Az öreg hercegnő, a földkerekség leggazdagabb asszonya, nemrég egy nagy kórházat alapított, melyben a betegápolás apácákra van bízva.*

Egy budapesti órásnál.

Bolgár kereskedő: Mi az ára ennek az órának?

Órás: Negyven forint.

Bolgár: Mennyi ideig jár?

Órás: Száz óráig.

Bolgár: Egy nap alatt?

Órás: Nem, négy nap és négy óra alatt.

Bolgár: Nem kell, nálunk Sofiában olyan órákat készítenek, melyek egy nap alatt száz órát járnak s mégsem drágábbak 40 forintnál.

Német sógor a vendéglőben.

— Jól tetszett aludni az éjjel, kérdi a német utazótól a pinczér.

— Nem, nem sokat; azonban mégis többet, mint a szegény poloskák; azok egész éjjel nem hunyták be a szemüket.

Hazamenet egy hordár hirtelen megáll s gondolkodva morgog magában:

— Különös, azt tudom bizonyosan, hogy a feleségem pénz adott gyógyszerre, csak arra nem tudok már bizonyosan emlékezni, hogy vajjon elvesztettem vagy elittam-e a pénzt.

Ó-szövetségi talányok.

Kivántatik az ó-szövetségből megjelölése azon helyeknek, hol a következők előfordulnak:

1. Egy férfit megöl az oroszán, mivel nem akará szomzedjáját megütni.

2. 42,000 ember megöletik egy rosszul kimondott szó miatt.

3. 700, balkézrel harczoló ember, kik parittyáik használatában egy hajszálat sem hibáztak.

4. Egy férfit, ki megölt egy oroszánt a kutban hó idején.
5. 10,000 ember kőszikláról levettette szétronszoltatt.*)

Gyári jelentés.

Alulírott amerikai gyár, melynek kitűnő gyártmányai, az eredeti Singer-féle varrógépei Magyarország minden nevezetesebb városában eladatnak, nehogy a közönség jóhiszeműsége kijátszassék, részint a közönség, részint pedig a gyár érdekében kötelességének ismeri azon külső megismerető jeleket felsorolni, melyek által a gyártmányok a Németországban vagy Bécsben készült varrógépektől megkülönböztethetők.

1. Minden eredeti Singer-féle varrógép aranyozott betűkkel teljes czégünket viseli: »The Singer Manufacturing Co.« — míg az utánzott varrógépek karján rendszerint ilyféle irás áll: »The Sewing Machine« vagy »Neul Singer Maschine.«

2. Minden eredeti Singer-féle varrógép a kar oldalán aranyozott kereskedelmi bélyegyet visel a következő felirással: »The Singer Mfg. Co. N.—Y« és »Trademark«, míg a hamisított Singer-féle gépeknél rendszerint, hogy a közönség annál bizonyosabban félrevezetessék, hasonlóképen, különféle felirással egy sárga kereskedelmi bélyeg látható, de legsűrűbben e szó található rajta »System«, mely az apró betűk miatt alig olvasható.

Azon tisztelendő urak, kik hajlandók közreműködésük által székelyök ipartevékenységét emelni, és kevésbé vagyonos egyéneknek (családok vagy iparosok számára) részletfizetés mellett egy jó varrógép beszerzésére segédkezet nyújtani, tisztelettel kéretnek, miszerint becses ezimöket az alulírt budapesti czéggel tudatni sziveskedjenek, hogy az ajánláshoz szükséges árjegyzékek és egyéb nyomtatványok ingyen és bérmentve való átküldése eszközöltessék.

The Singer Manufacturing
New-York, Union-Square 34.

Magyarországi főraktár: Budapest, (váczi utca.)

6—10

Társulati Értesítő.

KIMUTATÁS

a Sz.-István-Társulat igazgatóságához beküldött pénzekről.

	frt	kr
Hottovinszky Károly marczi pléb.	22	5
Bagary József mátyánczi pléb.	22	—
Ondriszky János vágújfalvi pléb.	3	15
Mihályi Caesar gyöngyösi gymn. tanár	20	—
Széll János zalabéri pléb.	15	75

*) Három hét múlva közöljük a megoldást azok neveivel együtt, kik addig helyes megoldást beküldenek. Szerk.

Miseruhák és egyházi szerek

gyára.

Római katolikus rítusban.

Miseruhák, dalmatikák, pluviálék, albák, rochetek, zászlók, lobogók, Monstranzok, kelyhek, ciboriumok, füstölők, lámpák, gyertyatartók, chinapróba-ezüstből,

Pontificale-eszközök

a leggazdagabb szerelésig.

ZAMBACH és GAVORA

Budapest, váczi-utca 17. szám.

Ő Eminentiaja a bibornok Magyarország Herceg Primásának szállítója.

Megrendelések a legrövidebb idő alatt pontosan eszközöltetnek.

Nem tetsző tárgyak kicseréltetnek. 26—52

Kiadja a Szent-István-Társulat (Lövész-utca 13-dik szám.) — Felelős szerkesztő: **Ágoston Antal.**

Budapest, 1882. Nyomatott az Athenaeum r. társ. nyomdájában (Ferenziek-tere Athenaeum-épület).